

Pareiškėjas:

Saulius Dambrauskas (advokatas) ...

Lietuvos Vyriausiajam administraciniam teismui

**APELIACINIS SKUNDAS
DĖL VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIO TEISMO 2021-06-23 SPRENDIMO
ir
ATSILIEPIMAS Į ATSAKOVO APELIACIJĄ**

2021 m. liepos 20 d.
Kaunas

Atsakovas:

Valstybinė įmonė „Regitra”

kodas 110078991, Liepkalnio g. 97, 02121 Vilnius

Faktinės aplinkybės

1. 2020-09-29 nusipirkau automobilį, kurio markė Toyota Verso, pirmosios registracijos data 2017-05-17, degalų tipas - benzinas, variklio darbinis tūris 1598 cm³ (toliau - **1,6 cm³**) didžiausia naudingoji galia - 97 kW.
2. Tai ypač taupus ir aplinkai pakankamai draugiškas automobilis. Viešai deklaruojami šios automobilio markės CO² emisijos duomenys yra 127 g/km (Skundo priedas S-6).
3. Registruojant minėtą automobilį 2020-09-29 sprendimu Nr. 298529 (toliau - **Atsakovo sprendimas**) buvo apskaičiuotas 90 eurų mokestis, klaidingai nurodant, kad šio automobilio CO² emisijos duomenys yra 185,07 g/km.
4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo (toliau - **MTPRMĮ**) 1 priede nustatyto mokesčio dydžių pagal motorinės transporto priemonės naudojamų degalų rūšį paskaičiavimo lentelę esant CO² emisijai intervale nuo 151 iki 160 g/km mokestis yra 45 eurai. Todėl 90 Eur dydžio mokestis buvo paskaičiuotas akivaizdžiai nepagrįstai ir prieštaravo viešai prieinamiems šios markės automobilio duomenims.
5. MTPRMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *mokesčio dydžiai, apskaičiuoti pagal mokesčio mokėtojo Kelių transporto priemonių registre registruojamos motorinės transporto priemonės išmetamą CO² kiekį ir degalų rūšį, nustatyti šio įstatymo 1 priede.*

6. Vadovaujantis MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalimi Kelių transporto priemonių registre neregistruotos motorinės transporto priemonės išmetamas CO² kiekis nustatomas šia prioriteto tvarka:
 - 1) pagal motorinės transporto priemonės kilmės ir (ar) patvirtinimo dokumentuose pateiktą informaciją;
 - 2) pagal Kelių transporto priemonių registre registruotos lygiavertės motorinės transporto priemonės, priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, išmetamą CO² kiekį;
 - 3) pagal formules, patvirtintas šio įstatymo 2 priede, vadovaujantis kilmės ir (ar) patvirtinimo dokumentuose pateikta naujausia informacija;
 - 4) pagal formules, patvirtintas šio įstatymo 2 priede, vadovaujantis Kelių transporto priemonių registre registruotos lygiavertės transporto priemonės, priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, duomenimis.
7. Atsakovo sprendimas buvo priimtas nesivadovaujant nustatyta prioriteto tvarka. T.y. 2020-09-29 įregistruojant Automobilį Atsakovo sprendimas priimtas vadovaujantis MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalies 3 punktu netaikant 2 punkto reikalavimų, t.y. nesivadovaujant lygiaverčių transporto priemonių, kurios yra priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, duomenimis apie jų CO² emisijos kiekius ir neatlikus jokios analogiškų transporto priemonių paieškos bei duomenų analizės.
8. Ikiteismine tvarka apskųsdamas Atsakovo sprendimą aš, kaip pareiškėjas, pats pateikiau Atsakovui duomenis apie beveik analogišką tos pačios markės ir tų pačių metų automobilį, kurio variklio darbinis tūris nors ir yra nežymiai didesnis (todėl CO² emisijos kiekis taip pat turėtų būti didesnis), tačiau jis vis tiek patenka į mažesnio mokestinio vertinimo kategoriją negu Pareiškėjo automobilis (Skundo priedas S-5).
9. Atsakovas skundą atmetė motyvuodamas, kad pateikto automobilio pavyzdžio tipo patvirtinimo numeris, variantas ir versija skiriasi nuo Pareiškėjo automobilio, tačiau nepateikė jokių motyvų, kokią įtaką skirtumai galėtų turėti CO² emisijos kiekiui. Taip pat Atsakovas neatliko savo turimų duomenų analizės ir nenurodė analogiškų automobilių emisijos duomenų. Todėl pripažintina, kad Atsakovas priėmė nemotyvuotą sprendimą.
10. Atsakovas tiesiog taikė turimą programinį paskaičiavimo būdą Atsakovo sprendime nurodydamas, kad mokestis apskaičiuotas vadovaujantis MTPRMĮ 6 straipsnio 3 dalimi.
11. Todėl laikytina, kad CO² emisija nustatyta nesivadovaujant jokiais objektyviais kriterijais, kurie būtų susiję su registruojama konkrečia automobilio marke, jos techniniais duomenimis ir jos CO² emisija.
12. Atsakovo sprendimas, kuriuo buvo nustatytas 90 Eurų mokestis už įregistruoto Toyota Verso automobilio (kurio pirmosios registracijos data 2017-05-17, degalų tipas - benzinas, variklio darbinis tūris 1,6 cm³, didžiausia naudingoji galia - 97 kW) CO² emisiją, yra nepagrįstas ir todėl naikintinas.

Priimtas teismo sprendimas

13. Teismas 2021-06-23 sprendimu (toliau – **Skundžiamas sprendimas**):
 - 1) panaikino atsakovo 2020 m. rugsėjo 29 d. sprendimą Nr. 298529 „Dėl motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio apskaičiavimo“;
 - 2) panaikino atsakovo 2020 m. lapkričio 25 d. sprendimą Nr. (1.18)-S-12938 „Dėl motorinės transporto priemonės registracijos mokesčio apskaičiavimo“;

- 3) įpareigojo atsakovą iš naujo spręsti pareiškėjo automobilio Toyota Verso (pirmosios registracijos data 2017 m. gegužės 17 d., degalų tipas – benzinas, variklio darbinis tūris 1598 cm³, didžiausia naudingoji galia – 97 kW) registracijos mokesčio klausimą;
 - 4) netenkino prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas nurodydamas, kad „*nagrinėjamu atveju, nors sprendimas priimamas pareiškėjo naudai, tačiau teismas, vadovaudamasis ABTĮ 40 straipsnio 4 dalimi, netenkina pareiškėjo prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas*. Tokią išvadą teismas motyvavo tuo, kad *pareiškėjas Sertifikatą pateikė tik teismui, o VI „Regitra“ jo nebuvo pateikęs, todėl bylinėjimosi išlaidos (mokestis už Sertifikato išdavimą ir žyminis mokestis) susidarė tik dėl pareiškėjo veiksmų, o ne dėl atsakovės*”.
14. Taip pat teismas atsisakė pagal pateiktą prašymą kreiptis į Lietuvos Konstitucinį Teismą. Teismas nurodė, kad *įvertinęs nagrinėjamos administracinės bylos aplinkybes (tarp šalių kilo ginčas, kokio dydžio mokestį reikia mokėti už registruojamą Automobilį) ir šioje byloje taikytinų teisės aktų turinį (aiškus, neprieštaringas), nagrinėjamos bylos baigtį (bylai teisingai išspręsti kreiptis į Lietuvos respublikos Konstitucinį Teismą poreikio nėra, byla išspręsta taikant aiškias įstatymo nuostatas), konstatuoja, kad nėra jokio pagrindo kreiptis į Konstitucinį Teismą, nes nekyla jokių abejonių dėl šioje administracinėje byloje ginčo teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų atitikimo Konstitucijai*.

Apeliacijos bei atsikirtimo į Atsakovo apeliacinį skundą motyvai

15. Iš Atsakovo pateikto apeliacinio skundo matyti, kad Atsakovas ginčo esmę laiko mokesčio dydžio paskaičiavimą pagal jam pateiktus įrodymus šio paskaičiavimo momentu.
16. Būtent todėl Sertifikato pateikimą teismui (t.y. jau po mokesčio sumokėjimo) jis nelaiko pagrindu permokėtą mokestį grąžinti, nes, jo nuomone, įstatymai mokesčio permokos grąžinimo nenumato. Todėl Atsakovo-apelianto nuomone teismas, patenkindamas dalį reikalavimų, priėmė sprendimą pažeidžiantį materialiąją teisės normą.
17. Toks Atsakovo motyvas apribojant teismo diskreciją priimant sprendimą yra nepagrįstas. Byla nagrinėjama įstatyme nustatyta instancine tvarka: pradžioje išnagrinėta privalomoje ikiteisminėje procedūroje, vėliau - teisme. Pagal ABTĮ 91 straipsnio, nustatančio skundžiamų teisės aktų panaikinimo pagrindus, 2 dalį skundžiamas teisės aktas (ar jo dalis) gali būti panaikintas *ir kitais pagrindais, kuriuos administracinis teismas pripažino svarbiais*, todėl Atsakovo apeliacijos motyvas, kad toks teismo sprendimas yra neteisėtas, nes nenumatytas įstatyme, yra nepagrįstas.
18. Vis dėlto ginčo esmės vertinimo klaidą padarė ir pirmosios instancijos teismas tiek pasisakydamas dėl bylinėjimosi išlaidų ir nurodęs, kad *pareiškėjas Sertifikatą pateikė tik teismui, o VI „Regitra“ jo nebuvo pateikęs, todėl bylinėjimosi išlaidos (mokestis už Sertifikato išdavimą ir žyminis mokestis) susidarė tik dėl pareiškėjo veiksmų, o ne dėl atsakovės*, tiek savo motyvuose nurodydamas, kad nesutinka su Pareiškėjo pozicija, kad apskaičiuojant Automobilio registracijos mokestį turėjo būti taikomas Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punktas, o ne Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punktas (kaip pritaikė Atsakovas), tiek ir atsisakydamas kreiptis į Konstitucinį Teismą mano prašyme išdėstytais motyvais bei pagrindais.
19. Esminis skundo motyvas Byloje buvo tai, kad *pats nustatytas paskaičiavimo būdas pagal taikytą teisės normą yra akivaizdžiai neteisingas ir todėl prieštarauja Konstitucijai*. Tuo tarpu Sertifikatas teismui buvo pateiktas tik kaip įrodymas, iliustruojantis neteisingos apmokestinimo

tvarkos rezultata, o ne dokumentas, kuriuo remiantis Atsakovas turėjo paskaičiuoti mažesni mokesčiai.

20. Būtent šiuo aspektu Sertifikatas ir yra pateiktas kaip įrodymas, o išlaidos jam gauti yra procesiškai pagrįstos.
21. Nagrinėjamu atveju **ginčo esmę sudaro tai, kad vadovaujantis MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalimi, kai nėra pateikti motorinės transporto priemonės kilmės ir (ar) patvirtinimo dokumentai (o byloje nėra ginčo, kad transporto priemonės registravimo metu tokie dokumentai pateikti nebuvo), kelių transporto priemonių registre neregistruotos motorinės transporto priemonės išmetamas CO² kiekis nustatomas pagal tokią prioriteto tvarką, pagal kurią mokesčiai pirmiausia turi būti paskaičiuotas pagal Kelių transporto priemonių registre registruotas lygiavertės motorinės transporto priemonės, priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, išmetamą CO² kiekį, ir tik nesant tokios galimybės turi būti taikomas formulės taikymo būdas.**
22. Kriterijai, kurie sąlygoja mokesčio dydį, privalo būti susiję tik su transporto priemonės CO² kiekio išmetimu, kadangi pats būdas ir yra skirtas mokesčiui už CO² emisiją paskaičiuoti. Tuo tarpu visi kiti kriterijai, kurie galimai daro įtaką kelių transporto priemonės *tipui, variantui ir versijai*, tačiau nėra susiję su CO² emisija (pavyzdžiui įrenginių spalva, apdailos ar tvirtinimo elementai, komplektacija etc), negali sąlygoti mokesčio už CO² emisiją paskaičiavimo; o aplinkybė, kad tokie kriterijai yra įtraukti į įstatymo turinį nustatant, kad *CO² kiekis nustatomas pagal Kelių transporto priemonių registre registruotas lygiavertės motorinės transporto priemonės, priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, išmetamą CO² kiekį*, - prieštarauja Konstitucijoje nustatytam teisingumo bei teisinės valstybės principui.
23. Atsakovas rėmėsi tuo, kad jo sprendimai buvo priimti vadovaujantis nustatyta prioriteto tvarka.
24. Taigi 2020-09-29 įregistruojant 2017 metų laidos automobilį Toyota Verso, kuris varomas benzinu ir kurio variklis yra 1,6 cm³ darbinio tūrio, Atsakovo sprendimas priimtas atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje nėra nei vienos įregistruotos lygiavertės transporto priemonės, kuri būtų priskirta tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai. Todėl, pagal Atsakovą, jis negalėjo taikyti MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalies 2 punkto reikalavimo.
25. Taigi kyla pagrįsta abejonė, **kaip taip yra, kad pakankamai populiarios markės (Toyota Verso) automobilis, kurio nei darbinis tūris (1,6 cm³), nei pagaminimo metai (2017 m.) nesudaro jokio ekskliuzyvinio (ar ekstraordinarinio) išskirtinumo, taip pat, kuriam nėra atlikti jokie pakeitimai, kurie pakeistų gamintojo nustatytuosius, - t.y. neišsiskiriantis jokių originalumu ar unikalumu - pagal nustatytą teisinį reguliavimą yra vertinamas kaip automobilis, kuris Lietuvoje neturi kito analogo, kuris būtų priskirtas *tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai* ?**
26. Ikiteismine tvarka apskūsdamas Atsakovo sprendimą aš, kaip Pareiškėjas, pats pateikiau Atsakovui duomenis apie beveik analogišką tos pačios markės ir tų pačių metų automobilį, kurio variklio darbinis tūris nors ir yra didesnis (1,8 cm³) ir todėl CO² emisijos kiekis taip pat turėtų būti didesnis, tačiau jis vis tiek patenka į mažesnio mokesstinio vertinimo kategoriją, negu mano automobilis.
27. Atsakovas skundą atmetė motyvuodamas, kad pateikto automobilio pavyzdžio *tipo patvirtinimo numeris, variantas ir versija* skiriasi nuo Pareiškėjo automobilio.
28. Tačiau akivaizdu, jog net ir tokie galimi *tipo, varianto ir versijos* skirtumai, kurie neturi ir negali turėti jokios įtakos CO² emisijos kiekiui (pavyzdžiui įrenginių spalva, apdailos ar tvirtinimo elementai, komplektacija etc), užkerta galimybę taikyti kitą galimą apmokestinimo prioritetinį būdą - MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytą galimybę išmetamą CO² emisijos kiekį vertinti pagal Kelių transporto priemonių registre registruotas lygiavertės

motorinės transporto priemonės, priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, išmetamą CO² emisijos kiekį.

29. Nors Atsakovas faktiškai neanalizavo savo turimų duomenų pagal kriterijus, kurie turi reikšmę CO² emisijos kiekiui, o teisės normą taikė tik atsižvelgdamas į *tipo, varianto ir versijos* faktą, tačiau kyla pagrįsta abejonė, kad nustatytas teisinis reguliavimas taikytinas byloje (MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalies 2 punktą), kad *kelių transporto priemonių registre neregistruotos motorinės transporto priemonės išmetamas CO² kiekis nustatomas pagal Kelių transporto priemonių registre registruotos lygiavertės motorinės transporto priemonės, priskirtos tam pačiam Europos Sąjungoje patvirtintam tipui, variantui ir versijai, išmetamą CO² kiekį*, tiek kiek Europos Sąjungoje patvirtintas tipas, variantas ir versija neturi įtakos CO² emisijos kiekiui, - prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambolėje nustatytam teisinės valstybės ir teisingumo principams.
30. Atsakovas nurodė, kad jis taikė MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalie 3 punkte nustatytą CO² kiekio nustatymo būdą. Tačiau Bylos teisinis pagrindas yra tai, kad nagrinėjamu atveju turėjo būti taikomas MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalie 2 punkte nustatytas CO² kiekio nustatymo būdas.
31. Skundas yra grindžiamas būtent šių dviejų teisės normų netinkamu taikymu. Todėl kyla pagrįsta abejonė, kad abi šios teisės normos: tiek Atsakovo taikytas programinis paskaičiavimo būdas (pagal MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalie 3 punktą), tiek prioritetinis Kelių transporto priemonių registre registruotų lygiavertė motorinių transporto priemonių analogo būdas (pagal MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalie 2 punktą) - prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintiems konstituciniams principams.
32. Būtent šiuo aspektu tampa aktualus ir teismui pateiktas Sertifikatas, kaip vienas iš Byloje surinktų įrodymų, patvirtinančių, jog tokios metodikos taikymas yra akivaizdžiai neteisingas ir kiekvieną kartą jį taikant didžiulei daliai Lietuvoje registruojamų automobilių (šiuo atveju ir man, kaip Pareiškėjui, tiesiogiai patyrusiam pasekmes) yra paskaičiuojamas per didelis emisijos mokestis.
33. **Tokia CO² emisijos nustatymo tvarka, kuri parengta nesivadovaujant objektyviais kriterijais, kurie būtų susiję su konkrečia automobilio marke, jos techniniais duomenimis ir jos CO² emisija įtraukiant tokius duomenis, kurie neturi nieko bendro su CO² emisija, tačiau įtakoja nustatomą CO² emisijos mokesčio dydį, prieštarauja Konstitucijai.**

Dėl išdėstytų motyvų ir vadovaujantis ABTĮ 144 str. 1 dalies 1 punktu, 3 punktu, 146 str. 1 dalimi bei 4 straipsnio 2 dalimi, ABTĮ 147 straipsniu **p r a š a u :**

1. **kreiptis į Konstitucinį Teismą prašant išaiškinti, ar MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalies 2 punkto bei MTPRMĮ 6 straipsnio 2 dalies 3 punkto teisės normomis nustatytas teisinis reguliavimas tiek, kiek jose CO² emisijos nustatymo tvarka parengta nesivadovaujant objektyviais kriterijais, kurie būtų reikšmingi automobilio CO² emisijos kiekiui bei kuriose turi reikšmę tokie Europos Sąjungoje patvirtinti automobilių tipo, varianto ir versijos duomenys, kurie nedaro reikšmingo poveikio automobilio CO² emisijai, tačiau daro įtaką nustatomam CO² emisijos mokesčio dydžiui, atitinka Konstitucijai;**
2. **pakeisti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021-06-23 sprendimą dalyje, kurioje atsisakyta priteisti Pareiškėjui iš Atsakovo bylinėjimosi išlaidas, ir šias išlaidas, kurias sudaro Pareiškėjo išlaidos automobilio sertifikatui gauti, Pareiškėjui priteisti iš Atsakovo;**
3. **atmesti atsakovo apeliacinį skundą kaip nepagrįstą,**
4. **priteisti bylinėjimosi (žyminio mokesčio) išlaidas.**